

Statens haverikommission SHK

Utredar olyckor inom områden som:
Flyg, Tåg, Militära, Yrkestrafik, Övriga olyckor
och
Sjöfart.

Rikard Sahl

Utredare - yrkesmässig sjöfart

Sjökapten, verksam inom sjöfart sedan 1975 i befattningar:

- **Haveriutredare** - (SHK)
- **Hamnchef** - (Kapellskärs hamn)
- **Befälhavare** - (Viking Line + FinnLink)
- **Skadereglerare** - (Trygg Hansa Marine)
- **Lots** - (Landsort / Södertälje + Linjelots Viking Line)
- **Lastinspektör** – (Cargo Survey)
- **Styrman** – (Sinbad, Ahlmarks, SeaLink, OW, Viking Line)
- **Jungman-Lättmatros-Matros** – (Broströms, OT)

Sjöutredar kollegor, totalt 5 st

- Ylva Bexell, Sjökapten
- Jörgen Zachau, Sjökapten
- Dennis Dahlberg, Sjökapten
- Mikael Sjölund, Sjökapten & Ingenjör

Sjöutredningar

Vad, när, var och hur utreds sjöhändelser?

Syfte med utredningarna

- **Klarlägga:**
 - Vad var det som hände
 - Varför det hände
 - Hur kan man förhindra att det händer igen

Syfte med utredningarna

- Om möjligt leda fram till rekommendationer i syfte att förbättra säkerheten
- SHK har inga tillsynsuppgifter och har heller inte någon uppgift när det gäller att fördela skuld eller ansvar eller rörande frågor om skadestånd.

Vad utreds?

- Sjöolyckor och tillbud till sjöss (yrkesmässig sjöfart)
 - Handelsfartyg
 - Fiskefartyg
 - Statsfartyg
- Ingen begränsning när det gäller storlek
- Måste ha skett i direkt anslutning till driften

- SHK är enda utpekade myndighet som genomför olycksutredningar inom sjöfarten sedan juni 2011

Var?

- Händelser som inträffar i Sverige oavsett flaggstat (dock inte utländska statsfartyg).
- Händelser utomlands när det gäller svenska fartyg.
- Olyckor med utländska fartyg eller svenska fartyg som inträffar på ett annat lands territorium, görs en överenskommelse mellan utredningsmyndigheterna vem som gör vad.

Utredningskriterier - obligatoriskt

- **Mycket allvarlig sjöolycka**
 - Fartyget har försvunnit
 - En eller flera människor har avlidit
 - Allvarlig skada har uppkommit i miljön
 - Flera personer allvarligt skadade
 - Omfattande skador
 - Fartyget övergetts i sjön
- **Tillbud till mycket allvarlig sjöolycka**

Utredningskriterier – utredning ska inledas

- **Allvarlig sjöolycka**
- Brand, kollisioner, grundstötning, m.m. som innebär att:
 - Fartyget inte är i sådant skick att det uppfyller gällande säkerhetskrav, och detta innebär fara för att fartyget eller personer ombord skadas, eller det utgör ett oskäligt hot mot miljön
 - Skada har uppkommit i miljön
 - Fartyget har råkat ut för ett haveri som medfört behov av bogsering eller assistans från land

Utredningskriterier – utredning får göras

- Övriga sjöolyckor
- Tillbud till allvarlig sjöolycka

Besök?

- Ca 25 utredningsrapporter under senaste 2 åren finns publicerade på SHK:s hemsida.
- SHK besöker gärna Er vid Befh, möten etc.

**Prenumerera gärna på SHK:s
rapporter via:
www.havkom.se**

SHK – Findings

Mindre nationellt tonnage

Simkunnighet – Sjömän?

- Det finns inga krav på simkunnighet för sjömän!
(jmf. poliser, brandmän, flygvärdinnor m.fl.)
- Exempel: Du är kock ombord men även befälhavare på en livflotte ombord, och du kan inte simma.
- Fråga: Är du då väl förberedd för din roll på en livflotte i en situation med evakuering av fartyget fullt med rädda passagerare?

Flytvästar?

- Många sjömän på mindre fartyg (fiske och andra) använder inte flytväst!
- Onödiga dödsolyckor inträffar, därför!

Utkik & Trötthet till sjöss!

- Många olyckor oavsett storlek på fartyg, inträffar på grund av bristande utkik!
- Många olyckor oavsett storlek på fartyg, inträffar på grund av sjömäns sömnbrist!

Brand ombord?

- Brandvarnare ombord – bra och billigt!
- Korrekta elektriska installationer – minskar riskerna!
- Väl underhållen brandutrustning ombord – bra och billigt i längden!

Ny båt eller ny utrustning!

- SHK har flera fall med erfarna sjömän men i ny båt eller med ny utrustning, inblandade i olyckor.

Äldre sjömän!

- SHK har flera fall med äldre erfarna sjömän, inblandade i olyckor.
- Vissa har redan gått i pension, andra har redan börjat tänka på sin pension.

Brister i regler och tillsyn

- Brister i regler och tillsyn i mindre fartyg = PNF?
- Brister i regler och tillsyn av pråmar.

- Kommunalt / Statligt vatten – Gränsdragning?
- Kommunal / Statlig räddningstjänst – praktiska problem och kompetens frågor?

Parallella regelverk

- Samma båt kan omfattas av olika regelverk, beroende på hur den används.
- Fritidsbåt – CE-regler
- Yrkesbåt – NBS-Y (Nordisk båtstandard – yrkestrafik)

Framtida olycksrisker?

- Svårt att fånga upp nya komplexa tekniska system innan fel uppstår?
- Elkraftsystem - problem?
- LNG bränsle - problem?
- Komplexa tekniska "hjälpmedel"- problem?